

[Edvard Sørensen.]

årene og nu på flere millioner kroner, han skal ingen skat betale. Jeg tror, det bliver svært at få alle nybegyndere til at forstå rimeligheden og retfærdigheden i en sådan beskatning.

Overfor disse anker vil der måske blive sagt fra forslagsstillernes side: ja, men vi kan drøfte undtagelsestilfældene i udvalget. Men hvis loven overhovedet skal give penge, vil rimelige undtagelsestilfælde ikke kunne imødekommes, og ønskes loven gennemført som symbol — som jeg forstod på finansministeren —, vil jeg også fraråde at vedtage den. At et forslag som dette, hvorved et udsnit af befolkningen rammes på uretfærdig måde, kan have nogen forbindelse med, at de indirekte skatter ikke skal have indflydelse på pristallet, fatter jeg ikke mening med, og jeg vil udtale håbet om, at dette forslag aldrig kommer tilbage fra udvalget.

Hans Pinstrup: Der er under denne debat fremsat udtalelser vedrørende landbrugs-erhvervet af en sådan karakter, at de nødvendiggør rettelser.

Den forhenværende handelsminister, det ærede medlem hr. H. C. Hansen, vendte sig endnu en gang mod ophævelsen af den gennemhullede smørrationering. Hertil skal kun bemærkes, at det ærede medlem næppe har orienteret sig om udviklingen for smørsalget, for i så fald ville han sikkert have sluttet op bag alle de sagkyndige på smørsalgets område. Det var sagligt set på allerhøjeste tid, at ophævelsen skete.

Der næst vendte det ærede medlem sig imod landbruget og citerede en i de sidste dage meget omtalt artikel af forpagter Rønholt. Han fremhævede ham som en mand, der selv har skoen på, og stillede derpå det spørgsmål: Hvad er landbrugets byrder? Nu er det ærede medlem hr. H. C. Hansen jo en altfor forstandig mand til at ville gøre en af Danmarks bedste gårde og en forpagtning overtaget omkring 1906 på betingelser, som denne storforpagter antagelig er ene om i hele Danmark, til et med de over 200 000 landbrugsbedrifter. Derfor må udtalelsen om den mand, der har skoen på, være ironisk ment. Det er forståeligt, at det ærede medlem i hvert fald ikke brugte udtrykket „træsko“. Mere er der i virkeligheden ikke at sige om artiklens grundlag bortset fra dens mange urigtigheder, som såvel det ærede medlem som alle, der har kendskab til forholdene, er fuldtud klare over.

I alt findes der i Danmark kun 300 ejendomme med over 240 ha. Derimod vil jeg

se nærmere på spørgsmålet: Hvad er landbrugets byrder og indsats? En jordbruger betaler skat af sin indkomst på lige fod med alle andre borgere. Øgede byrder, der lægges på disse, rammer også jordbrugerne uden undtagelse efter samme regler. Det er beklageligt, at det overhovedet skal være nødvendigt at gøre opmærksom herpå. Men ved siden heraf har landbruget de store særskatter, ejendomsskatterne, til amt, stat og kommune. Ifølge det landøkonomiske driftsbureau er landbrugets ejendomsskatter i løbet af to år steget med 24 mill. kr., alene sidste år med 15 mill. kr., og er fortsat stigende. Uden hensyn til skatteevne må fast ejendom udrede de stærkt stigende udgifter til amtskommunerne, men bærer desuden i gennemsnit for samtlige sognekommuner ca. 50 pct. forlods af kommunens samlede udgifter og forud for alle andre skatteydere. Det er jo det virkelige forhold. Sognekommunens store og stigende udgifter til tidens kommunale nyanlæg, sociale institutioner, skoler m. v. betales i øjeblikket af fast ejendom med i gennemsnit ca. 50 pct. og uden hensyn til skatteevne. Derfor er landbrugets beskatning i forhold til indkomsten større end nogen anden befolkningsgruppes; det er jo den skattemæssige sandhed. Byrde på byrde er vøltet over på landbrugerhvervet.

Så tales der endvidere i denne forbindelse om skatteligningens rigtighed. I januar i år udsendte ligningsrådet en opgørelse over kontrollen med ligningen. Denne kontrol omfatter bl. a. en gruppe af landbrugere og en gruppe af handlende, fabrikanter og håndværkere, der jo er bogføringspligtige. Opgørelsen viser, at 2 255 handlende, fabrikanter og håndværkere har betalt 30 pct. mere i bøde og efterbetaling end 3 145 landbrugere. Der kan jo ikke være tvivl om, at disse skatteyderes forhold er undersøgt til bunds.

Derfor findes der intet som helst sagligt grundlag for angrebene på landbruget i denne forbindelse, tværtimod. Skattemæssigt er landbrugets byrder større end nogen anden befolkningsgruppes, og landbruget har ikke haft den ret til henlæggelser og konsolidering, som for eksempel de store aktieselskaber og industrier har haft. Derfor står landbruget i dag uden reserver til den driftsmæssige udbygning, der bliver afgørende for erhvervets konkurrenceevne fremover. Derfor findes der i dag udover landet så mange ejendomme med dårlige, utidssvarende og urentable bygninger. 5 000 ejendomme benyttede sidste år loven om høstpanteret.